Sprawozdanie
z egzaminu maturalnego 2018

JĘZYK FRANCUSKI

województwo opolskie

Opracowanie:
Katarzyna Gańko (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Katarzyna Kruszewska (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)
Beata Zawisza (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi)

Opieka merytoryczna
Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Beata Trzcińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca
Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Marka Edelmana 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.gov.pl
www.cke.gov.pl

Język francuski

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka francuskiego na poziomie podstawowym składał się z 40 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz jednego zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (15 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (10 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych i zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte oraz 10 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		**10**
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	10
	z techników	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	4
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	6
	ze szkół publicznych	10
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	5
	mężczyźni	5
	bez dysleksji rozwojowej	9
	z dysleksją rozwojową	1

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	**0**

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu			18 maja 2018 r.
Czas trwania egzaminu			120 minut
Liczba szkół			6
Liczba zespołów egzaminatorów*			-
Liczba egzaminatorów*			-
Liczba obserwatorów[1] (§ 8 ust. 1)			1
Liczba unieważnień[1]	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów[2] (art. 44zzz)			0
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań			0

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

[1] Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

[2] Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 1457, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

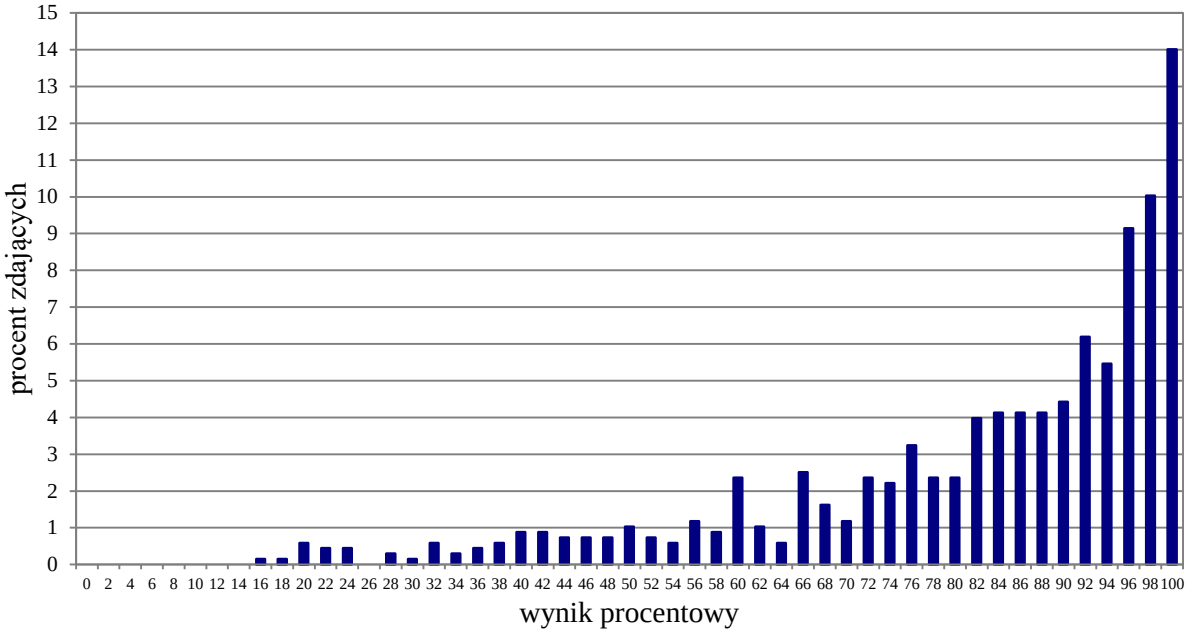

Wykres 1. Rozkład wyników zdających

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	**10**	-	-	-	-	-	-	-
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	10	-	-	-	-	-	-	-
z techników	0	-	-	-	-	-	-	-
bez dysleksji rozwojowej	9	-	-	-	-	-	-	-
z dysleksją rozwojową	1	-	-	-	-	-	-	-

* Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.
** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań (dane krajowe)

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	95
	1.2.		94
	1.3.		87
	1.4.		97
	1.5.		94
	2.1.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	92
	2.2.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	83
	2.3.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	92
	2.4.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	86
	3.1.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	82
	3.2.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	74
	3.3.		74
	3.4.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	79
	3.5.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	78
	3.6.		74
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	90
	4.2.		96
	4.3.		93
	4.4.		88
	5.1.	3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	81
	5.2.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	85
	5.3.	3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	97
	6.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	78
	6.2.		85
	6.3.		86
	6.4.		67
	6.5.	3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	83
	7.1.	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	82
	7.2.		79
	7.3.		90
I. Znajomość środków językowych	8.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	84
	8.2.		67
	8.3.		74
	8.4.		71
	8.5.		73
	9.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	60
	9.2.		97
	9.3.		78
	9.4.		77
	9.5.		60

I. Znajomość środków językowych **III. Tworzenie wypowiedzi** **IV. Reagowanie na wypowiedzi** tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.8. Zdający opisuje intencje […] i plany na przyszłość. 7.2. Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia. 7.7. Zdający wyraża emocje.	treść	80
			spójność i logika wypowiedzi	87
		1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	zakres środków językowych	83
			poprawność środków językowych	74

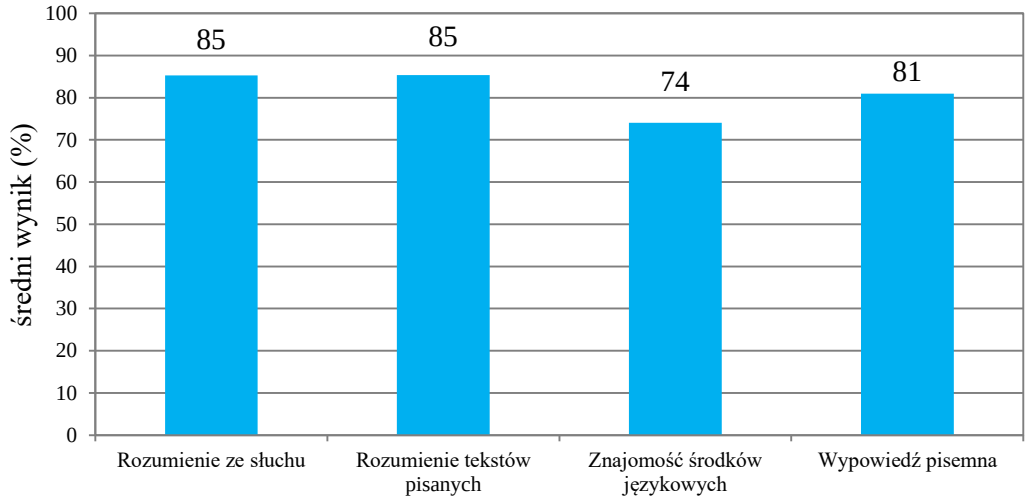

Wykres 2. Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności.

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka francuskiego na poziomie rozszerzonym składał się z 29 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 9 zadań otwartych, w tym 8 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (12 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (13 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (4 zadania zamknięte i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych oraz zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Znajomość środków językowych była sprawdzana na krótkich tekstach lub za pomocą niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		**22**
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	22
	z techników	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	6
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	6
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	10
	ze szkół publicznych	20
	ze szkół niepublicznych	2
	kobiety	18
	mężczyźni	4

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	**0**

3. Przebieg egzaminu

Tabela 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu			18 maja 2018 r.
Czas trwania egzaminu			150 minut
Liczba szkół			7
Liczba zespołów egzaminatorów*			-
Liczba egzaminatorów*			-
Liczba obserwatorów[1] (§ 8 ust. 1)			-
Liczba unieważnień[1]	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów[2] (art. 44zzz)			0
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań			0

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

[1] Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

[2] Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 1457, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

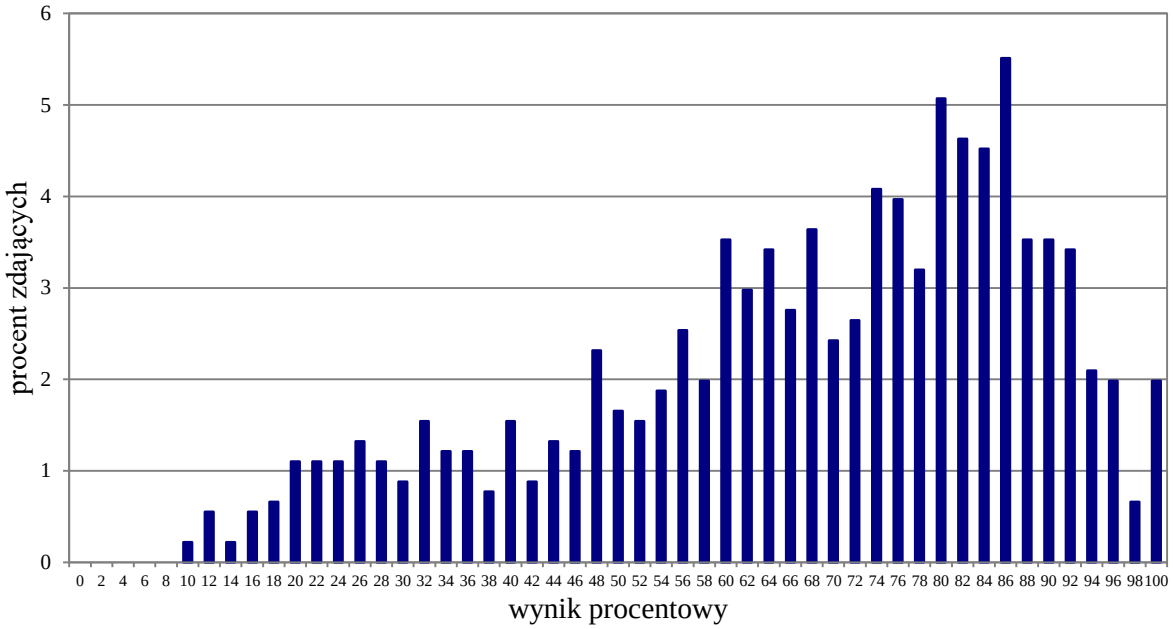

Wykres 3. Rozkład wyników zdających

Tabela 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	**22**	-	-	-	-	-	-
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	22	-	-	-	-	-	-
z techników	0	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań (dane krajowe)

Tabela 10. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	76
	1.2.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	53
	1.3.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	57
	2.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	75
	2.2.		64
	2.3.		55
	2.4.		74
	3.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	65
	3.2.		63
	3.3.		67
	3.4.		58
	3.5.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	89
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	94
	4.2.		86
	4.3.		84
	4.4.		87
	5.1.	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	79
	5.2.		89
	5.3.		68
	5.4.		89
	6.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	69
	6.2.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	75
	6.3.	3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	72
	6.4.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	61
	6.5.	3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	79
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	76
	7.2.		44
	7.3.		87
	7.4.		49
	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	73
	8.2.		56
	8.3.		24
	8.4.		52
	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	31
	9.2.		49
	9.3.		39
	9.4.		41

I. Znajomość środków językowych **III. Tworzenie wypowiedzi** **IV. Reagowanie na wypowiedzi** tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.2 R) Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu. 5.1) Zdający opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności. 5.4) Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia. 5.9) Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych. 5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze. 5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.	zgodność z poleceniem	74
			spójność i logika wypowiedzi	81
		1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	zakres środków językowych	62
			poprawność środków językowych	59

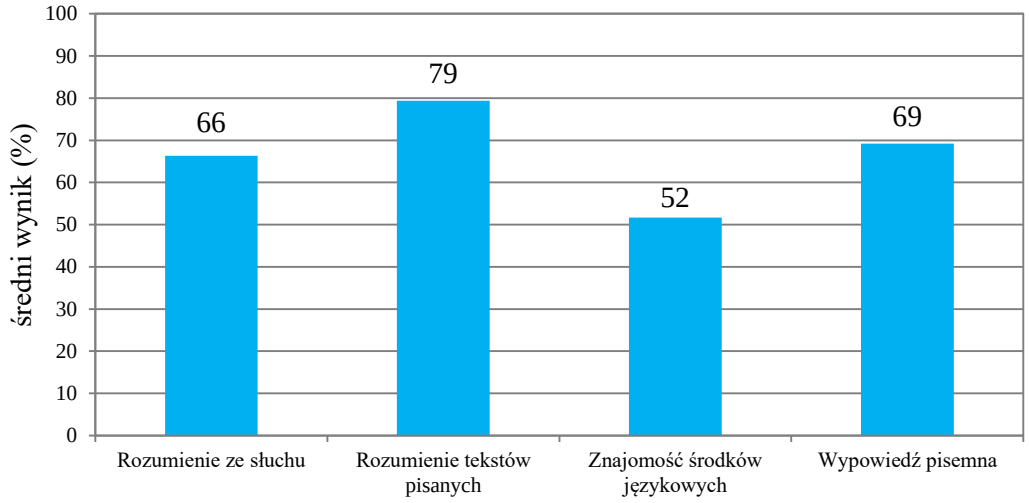

Wykres 4. Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności.

Komentarz (dane krajowe)

Poziom podstawowy

Za rozwiązanie zadań z arkusza maturalnego z języka francuskiego na poziomie podstawowym zdający uzyskali średni wynik – 82%. Analiza wyników pokazuje, że zdający najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych (średni wynik w obydwu obszarach – 85%). Maturzyści wykazali się dobrym opanowaniem umiejętności tworzenia wypowiedzi pisemnej (średni wynik – 81%). Nieco niższe wyniki uzyskali za zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 74%).

W obszarze rozumienia ze słuchu zdający uzyskali taki sam wynik za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania określonych informacji i ogólnego rozumienia tekstu (średni wynik – 85%). Nie oznacza to jednak, że wszystkie zadania okazały się dla maturzystów jednakowo łatwe.

W zadaniu 1. sprawdzającym umiejętność znajdowania określonych informacji zdający uzyskali bardzo wysokie wyniki, od 87% do 97%. Najłatwiejsze okazało się zadanie 1.4. *Le magicien invite le public à s'engager dans le spectacle*. Poprawną odpowiedź wskazało 97% zdających. W udzielonym wywiadzie magik, Alex Pradel wyjaśnia, że zachęca widzów do aktywnego udziału w swoich spektaklach, posługując się poczuciem humoru i dowcipem. Maturzyści słusznie więc uznali to zdanie za prawdziwe.

Umiejętność znajdowania określonych informacji sprawdzana była także w zadaniu 3., ale wyniki zdających były niższe (od 74% do 78% poprawnych odpowiedzi). Trzy zadania: 3.2., 3.3. i 3.6. prawidłowo rozwiązało 74% zdających. Przyjrzyjmy się jednemu z tych zadań.

3.6. Dans son guide, l'auteur se concentre sur

A. l'alimentation pendant la randonnée.

B. le choix des itinéraires de randonnées.

C. le confort de la marche des randonneurs.

Transkrypcja:

Tous les randonneurs en ont besoin. Et si vous faites un mauvais choix, vous êtes sûrs de passer un moment difficile. S'il y a bien quelque chose d'important en randonnée, en plus d'un itinéraire, ce sont les chaussures. Il faut penser à l'alimentation, c'est vrai mais sans manger vous pouvez quand même continuer, ce qui n'est pas le cas avec des chaussures qui vous gênent. C'est pourquoi, j'ai écrit un guide pour vous aider à choisir correctement vos chaussures. J'y explique en détails comment éviter les erreurs pendant l'achat.

W zadaniu 3.6. autor podejmuje temat pieszej wędrówki i tego, co wpływa na jej komfort. Aby wybrać poprawną odpowiedź **C.** należało zrozumieć fragment tekstu, w którym autor wyjaśnia, że najważniejsze w wędrówce są wygodne buty. Bez nich żaden wypad nie będzie udany. Nawet przy najciekawszej trasie stanie się drogą przez mękę. Zapobiec temu można już przy zakupie obuwia. Zdający, którzy błędnie zaznaczyli odpowiedź A. nie zwrócili uwagi na stwierdzenie autora, że owszem wyżywienie jest ważne, ale nawet będąc głodnym można kontynuować wycieczkę, a buty, które nas cisną lub ocierają wykluczają kontynuowanie marszu. Maturzyści, którzy wybrali niewłaściwą odpowiedź B. zasugerowali się być może typową cechą przewodników, którą jest omawianie różnych tras zwiedzania czy wędrowania. Tymczasem autor tego przewodnika stawia przede wszystkim na pomoc w zakupie butów, bo jest to nieodłączny element wyposażenia każdego turysty-piechura.

W grupie zadań sprawdzających ogólne rozumienie tekstu (zadanie 2. oraz zadania 3.1. i 3.4.) zdający uzyskali zróżnicowane wyniki (od 79% do 92%). Zarówno jedno z najłatwiejszych zadań, jak i najtrudniejszych sprawdzały kontekst wypowiedzi.

W zadaniu 2. zdający wysłuchali czterech wypowiedzi, które łączy temat rzeźby. Do każdej wypowiedzi należało dopasować odpowiednie zdanie. Najwyższy wynik zdający uzyskali w zadaniu 2.3. (92%

poprawnych odpowiedzi). Zdający, którzy wybrali prawidłową odpowiedź **E.** właściwie odczytali, że osoba mówiąca zwraca się do zwiedzających muzeum, a świadczyły o tym typowe zwroty przewodnika – *le lieu où nous sommes…, cette salle…* czy *approchez-vous…*

Najniższy wynik zdający uzyskali za zadanie 3.4., w którym mieli określić, kim jest osoba wypowiadająca się na temat teatru.

Tekst 4.

3.4. La personne qui parle est

A. employé technique.

B. spectateur de théâtre.

C. animateur de radio.

Transkrypcja:

Qui n'a jamais rêvé de découvrir ce qui se cache derrière les rideaux rouges du théâtre ? La scène nationale d'Orléans invite les spectateurs dans ses coulisses. Accompagnés par l'équipe technique, pendant un parcours unique, vous découvrirez les secrets des salles, des loges, des dessous de scène et vous vous familiariserez avec les métiers du spectacle. Pour ceux qui nous appellent les premiers, notre chaîne a réservé cinq rendez-vous à titre individuel. Après la visite, vous serez invités à partager vos impressions sur notre antenne.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 79% zdających. Aby wskazać poprawną odpowiedź **C.** należało skojarzyć zdanie *Après la visite, vous serez invités à partager vos impressions sur notre antenne*. z osobą dziennikarza, który wypowiada te słowa ze studia radiowego. Wyklucza ono odpowiedzi A. i B. jako poprawne. Jednak część zdających błędnie zrozumiała wypowiedź dziennikarza, skupiając się prawdopodobnie jedynie na pierwszej części tekstu, która mogłaby sugerować, że osobą wypowiadającą te słowa może być widz teatralny zwiedzający kulisy teatru, lub pracownik techniczny sprawdzający, czy po przedstawieniu wszystko jest w porządku. Maturzyści, którzy zaznaczyli odpowiedź A. lub B. najprawdopodobniej nie zrozumieli, że słuchacze, którzy zadzwonią do radia jako pierwsi, otrzymają wejściówki na zwiedzanie teatru.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych, zadania sprawdzające ogólne rozumienie tekstu okazały się łatwiejsze (średni wynik – 90%) niż zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (średni wynik – 80%).

Zdający dobrze poradzili sobie z określeniem głównej myśli poszczególnych części tekstu (zadanie 4.). Średni wynik uzyskany w tym zadaniu to 91%.

Zadanie 7. sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu również nie sprawiło trudności maturzystom (średni wynik – 83%).

Najłatwiejszym zadaniem w tym obszarze okazało się zadanie 5.3. dotyczące marki Lacoste i jej historii, które sprawdzało umiejętność określenia intencji autora/nadawcy tekstu. 97% zdających wskazało odpowiedź **C.** jako poprawną. W tekście ważną rolę spełniały wskaźniki zespolenia tekstu (konektory dyskursywne), takie jak: *Au début, après* wskazujące na wyraźną intencję wyjaśnienia historii loga firmy Lacoste.

Trudniejsze okazało się określenie głównej myśli tekstu w zadaniu 5.1., w którym autor precyzuje warunki, jakie musi spełnić dom mody, aby mógł przynależeć do *haute couture*.

LA HAUTE COUTURE

« La haute couture » regroupe les plus célèbres couturiers. En France, ce nom est protégé par la loi de 1945. Les maisons de haute couture doivent respecter plusieurs règles. Les créateurs doivent faire le travail à la main dans les ateliers de la maison de couture et embaucher un certain nombre d'employés. Ils sont aussi obligés d'organiser deux défilés de mode chaque année avec au moins vingt-cinq créations par défilé et d'utiliser des tissus de la meilleure qualité pour la fabrication des vêtements de marque.

5.1. L'auteur du texte présente

A. les origines de la haute couture.

B. les perspectives de la haute couture.

C. les critères d'appartenance à la haute couture.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 81% zadających. Wskazówką do wybrania poprawnej odpowiedzi **C.** były wyrażenia nakazu: *les créateurs doivent faire… ils sont aussi obligés de*… oraz synonimiczne *critères* i *règles*. Bardzo atrakcyjny był dystraktor A. Być może zdający zasugerowali się datą podaną na początku tekstu i skojarzyli ją z początkami powstania *haute couture*.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych wyniki za zadania sprawdzające umiejętność wyszukiwania określonych informacji w tekście były zróżnicowane i wahały się od 67% do 86%. Najłatwiejszym zadaniem sprawdzającym tę umiejętność było zadanie 6.3., które wymagało wybrania uzasadnienia, dlaczego Julie lubi pracować, jeżdżąc na rowerze. 86% zdających poprawnie wskazało odpowiedź **D.**, bowiem Julie cieszy fakt, że może poruszać się szybciej niż samochód.

Najtrudniejsze wśród zadań sprawdzających tę umiejętność było zadanie 6.4., w którym należało wybrać największą zaletę pracy Julie, dostawczyni pizzy.

6.4. Grâce au travail de livreuse, Julie

A. gagne bien sa vie.

B. a abandonné son GPS.

C. a perdu quelques kilos.

D. a pu participer à des fêtes.

Fragment tekstu:

Finalement, le gros avantage du métier est la pratique d'un sport en plein air. J'ai minci et je sens mon corps plus en forme que jamais. Les clients sont toujours gentils et même si je ne reçois pas encore un gros salaire, j'en suis satisfaite. Les clients me laissent toujours un pourboire. Parfois, ils me proposent un verre d'eau ou m'invitent à leur fête mais je ne l'ai jamais fait car je suis au travail.
[…] Aujourd'hui, j'ai toujours besoin d'un GPS pour circuler à Paris.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 67% zdających. Aby wybrać poprawną odpowiedź **C.** należało zrozumieć fragment tekstu, w którym Julie dzieli się swoimi wrażeniami, opowiadając między innymi o korzyściach płynących ze swojej pracy. Julie wyjaśnia, że dzięki swojej pracy schudła i czuje się lepiej niż kiedykolwiek. Jednym z powodów niższego wyniku w tym zadaniu jest najprawdopodobniej nieznajomość czasownika *mincir*, którego synonimem jest wyrażenie *perdre quelques kilos* użyte w zadaniu. Z całego tekstu można wnioskować, że Julie lubi swoją pracę, i jest zadowolona z wynagrodzenia, ale to nie oznacza, że dużo zarabia. Zdający, którzy wybrali odpowiedź A. prawdopodobnie nie zrozumieli fragmentu wypowiedzi Julie, w którym wyjaśnia, że nie otrzymuje ona wysokiej pensji. Stwierdzenie Julie, że nadal musi korzystać z nawigacji, przemieszczając się po Paryżu, wyklucza odpowiedź B. Zdający, którzy błędnie zaznaczyli odpowiedź D. przypuszczalnie nie zwrócili uwagi na fakt, że Julie, chociaż jest z reguły dobrze przyjmowana przez klientów, nie uczestniczy

w przyjęciach, na które ją zapraszają, ponieważ jest odpowiedzialną osobą, która poważnie traktuje swoje obowiązki zawodowe.

W części arkusza sprawdzającej znajomość środków językowych zdający osiągnęli średni wynik 74%. Zadanie 8., polegające na uzupełnieniu luk w tekście odpowiednimi wyrazami, było dla maturzystów nieznacznie trudniejsze (średni wynik – 73%) niż zadanie 9. – set leksykalny (średni wynik – 74%), w którym wyniki za poszczególne zadania były zróżnicowane: od 60% do 97% poprawnych odpowiedzi.

W zadaniu 8. zdający najlepiej poradzili sobie z zadaniem 8.1., którego poprawne rozwiązanie wymagało wskazania kolokacji *prendre le train*. Prawidłową odpowiedź **C.** wybrało 84% zdających.

Najtrudniejszym okazało się zadanie 8.2., w którym należało użyć odpowiedniego przyimka odnoszącego się do czasu trwania podróży.

Fragment tekstu:
Constantinople devient plus tard le terminus de l'Orient-Express. Ce premier aller-retour de 3 094 km **8.2.** _____ deux semaines est le début d'un grand mythe.

8.2.
A. en
B. pour
C. depuis

Poprawnej odpowiedzi **A.** udzieliło 67% zdających. Bardzo atrakcyjny był dystraktor B. Użycie przyimka *pour* w tym kontekście oznaczałoby określenie długości pobytu (na dwa tygodnie), co w innej sytuacji byłoby uzasadnione, ale w powyższym zdaniu jest nielogiczne.

Najłatwiejszym zadaniem dla tegorocznych maturzystów w tej części arkusza okazało się zadanie 9.2. (97% poprawnych odpowiedzi), sprawdzające znajomość leksyki. Zdający nie mieli kłopotów z wyborem przymiotnika *chaud*, który poprawnie uzupełnia luki w obydwu zdaniach.

Najwięcej problemów zdający mieli z wykonaniem zadań 9.1. i 9.5.

9.1.
Il _____ dans sa voiture.
La température _____. Il fera même 30 ºC dans l'après-midi.

A. roule
B. monte
C. augmente

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 60% zdających. Jedynie czasownik *monter* spełnia warunki polecenia i poprawnie uzupełnia obydwa zdania. Uczniowie często zapamiętują tylko podstawowe znaczenie czasownika *monter*, który oznacza *wchodzić, piąć się w górę*. Zapominają, że w języku francuskim używa się go również w znaczeniu: *wsiąść/wsiadać do samochodu, autobusu, pociągu.* Czasowniki użyte w dystraktorach poprawnie uzupełniają tylko jedno ze zdań: czasownik *rouler* jest jak najbardziej poprawny w kontekście pierwszego zdania, natomiast *augmenter* logicznie uzupełnia drugie zdanie.

9.5.
Tu es toujours fatigué. Tu ne dors pas _____.
J'en ai _____ d'entendre cette chanson. Tout le monde la chante.

A. bien
B. assez
C. marre

Poprawnej odpowiedzi **B.** udzieliło 60% zdających. Wykazali się oni znajomością struktury *avoir assez de quelque chose* i jej formy z zaimkiem *en.* Bardzo atrakcyjny był dystraktor C. Zdający prawdopodobnie zasugerowali się popularnym wyrażeniem *en avoir marre*, ale nie zwrócili uwagi, że *marre* uzupełnia tylko drugie zdanie.

Za zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi (zadanie 10.) zdający uzyskali średni wynik 81%. Zdający nie mieli problemów z komunikatywnym przekazaniem informacji z polecenia (średni wynik – 80%), tj. zredagowaniem krótkiej wypowiedzi pisemnej, w której wyjaśniają konsekwencje spóźnienia się na umówione miejsce spotkania. Maturzyści dobrze poradzili sobie z podaniem informacji na temat planowanego wyjazdu, sprecyzowaniem przyczyn swojego spóźnienia oraz opisaniem swoich uczuć po przybyciu na miejsce spotkania. Najczęściej zdający trafnie nazywali swoje uczucia, mówiąc o smutku, rozczarowaniu i złości. Pisali też o przyczynach swojego spóźnienia. Zaspanie, zepsuty budzik, wypadek lub duży ruch na drodze, pomyłka przystanku, czy dworca, to najczęściej występujące propozycje maturzystów. Pojawiły się też pomysły pomylenia godziny wyjazdu, czy brak klucza do mieszkania. Najwięcej problemów maturzyści mieli z podaniem informacji o zamiarze uniknięcia podobnej sytuacji w przyszłości. Większość zdających pisała, że taka sytuacja już się więcej nie powtórzy. Nie podawali jednak konkretnych przykładów działań. Nieliczni pisali o tym, że na przyszłość będą pamiętać o wcześniejszym spakowaniu plecaka, nastawieniu budzika na wcześniejszą godzinę czy zmianie środka transportu publicznego na samochód jednego z rodziców. Wysoki wynik zdający uzyskali w kryteriach: spójność i logika tekstu (87%) oraz zakres środków językowych (83%), natomiast trochę niższy w kryterium poprawności środków językowych (średni wynik – 74%).

Poziom rozszerzony

Za rozwiązanie zadań z arkusza maturalnego z języka francuskiego na poziomie rozszerzonym zdający uzyskali średni wynik – 67%. W oparciu o tabelę współczynników łatwości stosowaną w pomiarze dydaktycznym, można stwierdzić, że arkusz okazał się dla zdających umiarkowanie trudny.

Najłatwiejsze okazały się zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych (średni wynik – 79%). Zdający słabiej opanowali umiejętność rozumienia ze słuchu (średni wynik – 66%) oraz umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej (średni wynik – 69%). Najtrudniejsze okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 52%).

W obszarze rozumienia ze słuchu zdający uzyskali porównywalne wyniki za zadania sprawdzające ogólne rozumienie tekstu (średni wynik – 69%) oraz za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania określonych informacji (średni wynik – 68%).

Dwa zadania sprawdzające umiejętność określania intencji nadawcy/autora tekstu (zadania 1.2. i 3.5.) okazały się być odpowiednio najtrudniejszym i najłatwiejszym w obszarze rozumienia ze słuchu.

Tekst 2.

1.2. La personne veut

A. mettre en garde les jardiniers.
B. accuser les gens d'être trop stricts.
C. expliquer une technique de jardinage.

Transkrypcja:

Il suffit d'oublier dans un coin du jardin un seau avec un peu d'eau. À l'abri du soleil, sous les arbres, c'est ça qui va plaire aux moustiques. Il y a de l'eau qui ne bouge pas avec pas mal de feuilles et de petits morceaux de bois. Ce sont les conditions idéales pour le développement de ces insectes. Si on laisse cette eau dehors, ce sont des centaines de moustiques qui vont apparaître rapidement. Désormais, on fait beaucoup d'efforts pour les éliminer. C'est surtout le moustique tigre qui fait peur : il peut transmettre des maladies dangereuses. Il est donc recommandé de ne pas laisser d'eau stagnante dans le jardin, surtout en fin d'été.

Zadanie 1.2. rozwiązało prawidłowo 53% zdających. Wskazówką do wybrania poprawnej odpowiedzi **A.**, w której autor przestrzega ogrodników przed pozostawianiem wody w ogrodzie, była zawarta w tekście sugestia, że pociąga to za sobą pojawienie się komarów, których ukąszenia mogą być niebezpieczne dla ludzi. Zdający, którzy błędnie wybrali opcję B. zasugerowali się prawdopodobnie zdaniem: *Désormais, on fait beaucoup d'efforts pour les éliminer*. Tymczasem, autor w żaden sposób nie ocenia ludzi pracujących w ogrodzie, wspomina jedynie o ich wysiłkach mających na celu pozbycie się komarów. Zdających, którzy błędnie zaznaczyli odpowiedź C. mogło skłonić do takiego wyboru zdanie: *Il suffit d'oublier dans un coin du jardin un seau avec un peu d'eau*, które może sugerować czynność związaną z pracą w ogrodzie. Zdający ci nie zrozumieli czasownika *oublier*, który nie wskazuje na celowe działanie ogrodnika, tylko na jego zaniedbanie.

Tekst 5.

3.5. Cette émission a pour but de/d'

A. comprendre les raisons du pessimisme.
B. alerter sur les dangers de la dépression.
C. présenter certaines réflexions sur le bonheur.
D. expliquer les origines de la Journée mondiale du bonheur.

W zadaniu 3.5. 89% zdających wskazało poprawną odpowiedź **C.**, podając jako cel audycji przedstawienie przemyśleń na temat szczęścia. Osoba, z którą przeprowadzany jest wywiad, na początku rozmowy podaje definicję szczęścia, następnie mówi o pracy nad własnym poczuciem szczęścia i relacjach z ludźmi, które mogą na nie wpłynąć. Odpowiadając na pytanie dziennikarza odnosi

się do depresji, nie koncentruje się jednak na niebezpieczeństwach z nią związanych. Mówi również o zależności poczucia szczęścia od właściwej diety. Wszystkie te rozważania skłaniają jednoznacznie do wyboru odpowiedzi **C.** jako prawidłowej.

Zdający, którzy udzielili nieprawidłowej odpowiedzi, wybierali najczęściej dystraktor D., który podaje jako cel programu wyjaśnienie pochodzenia *Światowego dnia szczęścia*. Zdający ci być może zasugerowali się tym, że słowo *journée* trzy razy pojawia się w tekście a wyrażenie *Journée mondiale du bonheur* dwa razy. Tymczasem, w tekście jedyne informacje dotyczące tego święta odnoszą się do celu jego organizowania.

Dość trudne okazało się zadanie 1.3., sprawdzające umiejętność określania kontekstu sytuacyjnego, oparte na dialogu dwóch osób.

Tekst 3.

1.3. Les personnes qui parlent se trouvent

A. dans un jardin.
B. dans un appartement.
C. à la terrasse d'un restaurant.

Transkrypcja:

– Ce n'est pas facile...
– Ah non, surtout par un temps pareil...
– Et vous en faites souvent ?
– Non, on n'en fait pas souvent parce qu'on dit que ce n'est pas bon pour la santé. Enfin, là, on en profite, c'est un peu comme si on était en vacances.
– Vous avez bien raison.
– Vous voyez, les débuts sont souvent difficiles. Là, ça y est. Ce n'est pas toujours facile à allumer, surtout quand il y a du vent, comme maintenant. C'est pour ça qu'on l'installe juste ici où vous vous tenez. L'arbre le protège du vent. Et une fois que c'est parti, c'est très simple. Poisson, viande rouge ou saucisses, tout est bon à griller. C'est sympa d'inviter des amis chez soi pour passer un moment au soleil.

Poprawnej odpowiedzi **A.** udzieliło 57% zdających. Wskazówką do wybrania tej odpowiedzi były liczne wyrażenia związane z przebywaniem na świeżym powietrzu, w ogrodzie: *il y a du vent, l'arbre le protège du vent, au soleil*. Wszystkie te informacje eliminowały jednocześnie odpowiedź B. jako prawidłową. Bardzo atrakcyjny był dystraktor C. Najprawdopodobniej, maturzyści wybierając jako miejsce rozmowy taras restauracji, zasugerowali się nazwami produktów żywnościowych/dań, które mogłyby być serwowane w restauracji. Tymczasem z rozmowy wynika, że osoby te zostały zaproszone na barbecue/grillowanie u przyjaciół.

Dość duże zróżnicowanie wyników wystąpiło wśród zadań sprawdzających umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (zadania 2.1.–2.4. i zadania 3.1.–3.4.). W zadaniach tych zdający osiągnęli wyniki mieszczące się w przedziale od 55% do 75% poprawnych odpowiedzi.

W zadaniu 2. maturzyści wysłuchali wypowiedzi czterech osób na temat nauki języka obcego. Do każdej wypowiedzi należało dopasować jedno z podanych w zadaniu zdań. Najtrudniejsze okazało się dopasowanie właściwego zdania do wypowiedzi 2.3.

Zadanie 2.

A. J'ai progressé grâce à un cadeau.
B. J'ai été inspiré(e) par un média français.
C. J'ai refusé de suivre un cours de langue.
D. Je me suis concentré(e) sur la prononciation.
E. J'ai commencé à percevoir autrement ma propre langue.

2.3.
C

Transkrypcja:

2.3.
Avec l'allemand, ça a été un peu différent. J'avais trouvé dans la bibliothèque de ma grand-mère un vieux manuel où il fallait répéter toujours les mêmes exercices de grammaire. Ce n'était pas la bonne formule pour moi mais je ne voyais pas trop comment je pouvais faire autrement. On m'a conseillé alors une bonne école mais je n'avais pas envie de m'y inscrire. Et puis, finalement, j'ai essayé tout seul, avec un autre manuel. C'est alors que j'ai commencé à traduire chaque phrase de l'allemand vers le français et puis, juste après, je la retraduisais en allemand. Inventer de nouvelles techniques est devenu un jeu.

Prawidłową odpowiedź **C.** wskazało 55% zdających. Aby poprawnie rozwiązać to zadanie, należało zwrócić uwagę na stwierdzenie osoby mówiącej, że nie chciała zapisać się na kurs niemieckiego w polecanej dobrej szkole językowej. Wolała uczyć się sama z podręcznikiem. Zdający powinni skojarzyć czasownik *refuser* z zadania z usłyszanym we fragmencie nagrania wyrażeniem *je n'avais pas envie.*

Bardzo atrakcyjny był dystraktor D. Zdający, którzy zaznaczyli tę odpowiedź mogli zasugerować się czasownikiem *répéter* pojawiającym się w nagraniu, który skojarzył im się ze słowem *prononciation* z zadania, ale nie zwrócili uwagi na szerszy kontekst, a mianowicie na to, że w tekście jest mowa o powtarzaniu ćwiczeń gramatycznych w formie pisemnej. Maturzyści, którzy wybrali odpowiedź A. prawdopodobnie nie zauważyli, że osoba mówiąca sama znalazła książkę w bibliotece swojej babci a nie otrzymała jej w prezencie: *J'avais trouvé dans la bibliothèque de ma grand-mère un vieux manuel.*

Zadania z obszaru rozumienia tekstów pisanych sprawiły najmniej kłopotów zdającym. Średni wynik to 79%. Analiza wyników w tym obszarze pokazuje, że zdający nieco lepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (średni wynik – 79%) niż z zadaniami sprawdzającymi ogólne rozumienie tekstu (średni wynik – 75%).

Spośród zadań sprawdzających umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji najłatwiejszym okazało się zadanie 4.1. (94% poprawnych odpowiedzi). Zdający nie mieli problemu z połączeniem wyrażenia *se servir d'un média* z zadania z odpowiednim fragmentem tekstu C., w którym autor zaleca skorzystanie ze stron internetowych w poszukiwaniu pracy wakacyjnej.

Najtrudniejsze było zadanie 6.4. do tekstu 2., który dotyczył powstawania i roli muzeów we Francji i na świecie.

6.4. Laquelle de ces phrases est vraie ?

A. L'État français s'intéresse peu au patrimoine culturel du pays.
B. Le Centre Pompidou possède en France un autre centre d'exposition.
C. Le Musée Beaubourg a inspiré de nombreux musées dans le monde entier.
D. La baisse du niveau d'éducation entraine la diminution de nombre de musées.

Fragment tekstu:

À l'heure actuelle, le Centre Pompidou fait partie des dix établissements les plus visités au monde, et il a même ouvert une remarquable extension dans un tout nouveau bâtiment à Metz.

La France, déjà riche de 10 000 musées, continue à en créer de nouveaux, elle en rénove pour intéresser le public à l'art, à l'histoire, mais aussi à la science ou à la bande dessinée... Et l'architecture des lieux est volontiers confiée à de grandes signatures et, comme pour le Centre Pompidou, plus elle est surprenante, mieux c'est. Cette fièvre du musée et du commerce de l'art n'est pas simplement française : Abu Dhabi aura son musée du Louvre et son musée Guggenheim ; Kiev et Hong Kong préparent des musées aussi grands que le musée d'Orsay. À l'échelle du monde, de 22 000 établissements en 1975, on est passé à 55 000 ! Le niveau d'éducation qui s'élève est une première explication du phénomène. (...) L'État mais aussi les collectivités locales consacrent beaucoup de temps, d'énergie et d'argent à la mise en valeur du patrimoine. À Rodez, à Strasbourg ou à Angoulême, l'avenir passe par le musée.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 61% zdających. Wskazanie poprawnej odpowiedzi **B.** wymagało zrozumienia fragmentu tekstu, w którym jest mowa o otwarciu filii Centrum Pompidou w Metz, w północno-wschodniej Francji. Należało skojarzyć wyrażenie: *une remarquable extension* pojawiające się w tekście ze sformułowaniem: *un autre centre d'exposition*, użytym w zadaniu. Bardzo atrakcyjna okazała się odpowiedź C. Być może zdający zasugerowali się informacją o otwieraniu w innych krajach muzeów przypominających znane muzea francuskie. Jednak, wśród wymienionych, nie ma Centre Pompidou. Zdający, którzy wybrali niepoprawną odpowiedź D. opierali się prawdopodobnie na swojej wiedzy ogólnej: pisząc o edukacji i o ochronie dziedzictwa kulturalnego, często podaje się informacje negatywne, np. o spadku poziomu nauczania i braku zainteresowania muzeami wśród młodzieży. Jednakże autor tekstu wyraził przeciwną opinię w obu tych kwestiach: *Le niveau d'éducation qui s'élève est une première explication du phénomène.* Dlatego też nie można uznać odpowiedzi D. za poprawną.

Kłopotu nie sprawiło zdającym zadanie 5. sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Średni wynik uzyskany za to zadanie wyniósł 81% punktów.

Spośród wszystkich zadań w arkuszu na poziomie rozszerzonym, największą trudność sprawiły maturzystom zadania sprawdzające znajomość środków językowych. Zadania otwarte (zadanie 8. i 9.) okazały się zdecydowanie trudniejsze niż zadanie zamknięte (zadanie 7.). Średni wynik to 64% w zadaniu 7., 51% w zadaniu 8. i 40% w zadaniu 9.

W zadaniu 7. zdający lepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi znajomość słownictwa (7.1. i 7.3., odpowiednio 76% i 87% poprawnych odpowiedzi), niż z tymi, w których należało się wykazać znajomością struktur gramatycznych (7.2. i 7.4., odpowiednio 44% i 49% poprawnych odpowiedzi).

Przyjrzyjmy się najtrudniejszemu zadaniu 7.2.

7.2.

A. en effet
B. d'ailleurs
C. c'est pourquoi
D. par conséquent

Fragment tekstu:

Cette coïncidence est due à la température : **7.2.** _____, les cigales sortent lorsque la température atteint les 22 °C (...).

W zadaniu tym, zdający mieli wybrać odpowiednie słowo łączące zdanie nadrzędne z podrzędnym. Prawidłową odpowiedzią jest **A.** Łącznik *en effet* wprowadza wyjaśnienie informacji podanej w pierwszej części zdania, w której jest mowa o zbiegu okoliczności związanym z temperaturą. W drugiej części zdania jest wyjaśnione, na czym ten zbieg okoliczności polega.

Bardzo atrakcyjna była dla zdających odpowiedź C. Łącząc wzrost temperatury do 22 °C z wychodzeniem cykad z ziemi, zdający wybierali wyrażenie przysłówkowe *c'est pourquoi* wprowadzające związek przyczynowo-skutkowy między dwoma częściami zdania. Tymczasem informacja o tej zależności wynika z drugiej części zdania, co wyklucza odpowiedź C. jako prawidłową. Z tych samych powodów, nie jest możliwy wybór odpowiedzi D. Zwrot *d'ailleurs* zaproponowany w odpowiedzi B. używany jest zwykle w wyrażeniu wtrąconym i wprowadza aspekt ograniczenia, dlatego też w tym kontekście odpowiedź ta nie jest możliwa.

Zadanie 8. polegało na uzupełnieniu luk w tekście wyrazami umieszczonymi w ramce. Wybrany wyraz należało przekształcić, tak aby powstał spójny i logiczny tekst. Zadanie 8.3. (...) *le voisin du dessus de la* _____ okazało się najtrudniejsze w całym arkuszu.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie tylko 24% zdających. Poprawną odpowiedzią w tym zadaniu jest: *retraitée*, rzeczownik utworzony od wyrazu *retraite*. Nie tylko wybór odpowiedniego słowa z ramki sprawił zdającym trudności, ale również utworzenie rzeczownika osobowego w rodzaju żeńskim.

Najtrudniejsze dla tegorocznych maturzystów okazało się zadanie 9., polegające na uzupełnieniu zdań wyrazami umieszczonymi w nawiasach. Najwięcej kłopotów sprawiło zdającym uzupełnienie zdania 9.1. *La direction a rejeté les revendications des ouvriers, alors ceux-ci (se mettre / grève)* _____.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie tylko 31% zdających. Najczęstszymi błędami popełnianymi przez zdających była odmiana czasownika zwrotnego *se mettre* z niewłaściwym czasownikiem posiłkowym: *avoir* zamiast *être* oraz użycie błędnego przyimka. Zdający mieli wykazać się znajomością wyrażenia *se mettre en grève*, a więc wpisać przyimek *en*. Maturzyści, którzy udzielili nieprawidłowej odpowiedzi najczęściej wpisywali przyimek *à*. Jest on często używany po czasowniku *se mettre,* ale nie w tym wyrażeniu.

Ostatnią częścią arkusza była wypowiedź pisemna. Maturzyści mieli do wyboru napisanie rozprawki o siłowniach na świeżym powietrzu lub napisanie artykułu dotyczącego udziału w spotkaniu ze znanym pisarzem. Najwyższy średni wynik zdający uzyskali w kryterium spójności i logiki wypowiedzi – 81% punktów. Dość wysokie były także wyniki zdających w kryterium zgodności z poleceniem (średni wynik – 74%). Zdarzały się jednak prace, w których pominięty był jakiś istotny element tematu, np. rozprawki, które dotyczyły siłowni, ale nie tych na świeżym powietrzu lub artykuły, w których zdający pisali o spotkaniu z pisarzem, zachęcali do czytania książek, nie odnosząc się jednak do książek tego właśnie pisarza. Jeszcze niższy wynik zdający uzyskali w kryterium zakresu środków językowych (średni wynik – 62%). Pokazuje on, że stosowali oni głównie słownictwo i struktury o wysokim stopniu pospolitości. Ograniczona znajomość leksyki i zaawansowanych struktur gramatycznych sprawiały, że zdający mieli kłopoty z precyzyjnym wyrażeniem myśli. Najmniej punktów zdający uzyskali w kryterium poprawności językowej (średni wynik – 59%). Popełniali liczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne, które niejednokrotnie w znacznym stopniu zaburzały komunikatywność wypowiedzi.

„Pod lupą" – ocena treści w wypowiedzi pisemnej na poziomie podstawowym.

„W końcu nie jest wielkim sekretem ani literackim, ani egzystencjalnym fakt, iż mówić umieją wszyscy, natomiast zapisać swe mówienie mało kto potrafi."(J. Pilch)

Istotnie, umiejętność pisania tekstów nie jest tak powszechna, jak mogłoby się wydawać. Świadczą o tym prace maturzystów, którzy zdają się nie traktować poważnie nadrzędnego kryterium w ocenie wypowiedzi pisemnej, czyli kryterium treści. Trudno jednoznacznie stwierdzić, dlaczego tak się dzieje. Być może abiturienci nie czytają dokładnie polecenia zadania, być może podejmują wybiórczo niektóre podpunkty polecenia, skupiając się na jednych, a zupełnie pomijając inne. Treść zadania otwartego proponowanego na egzaminie maturalnym jest wszakże nieobca zdającym. Jego napisanie nie wymaga dodatkowej wiedzy z żadnej dziedziny i oparte jest na słownictwie znanym i przyjaznym absolwentom szkoły ponadgimnazjalnej.

Kryterium treści wydaje się być najważniejsze, ponieważ liczba uzyskanych w nim punktów może przełożyć się na liczbę punktów przyznawanych zdającemu w innych kryteriach. Dlatego w zagadnieniu „Pod lupą", skupimy się na nim w sposób szczególny.

W roku 2018, zadanie 10. dotyczyło planowanego wyjazdu zdającego z kolegami. Treść polecenia odwoływała się do tematyki bliskiej młodzieży i do sytuacji dość powszechnej, jaką jest spóźnienie na spotkanie.

Zadanie 10.
Razem z kolegami zaplanowaliście wspólny wyjazd. Niestety, spóźniłeś(-aś) się na miejsce spotkania i koledzy pojechali bez Ciebie. W e-mailu do koleżanki z Francji:

- **podaj informacje na temat planowanego wyjazdu**
- **wspomnij o swoim spóźnieniu na miejsce spotkania oraz wyjaśnij jego przyczynę**
- **opisz, co czułeś(-aś) po przybyciu na miejsce spotkania**
- **poinformuj, jak zamierzasz uniknąć podobnej sytuacji w przyszłości.**

Większość zdających nie miała kłopotów z przekazaniem informacji z polecenia, o czym świadczy dość wysoki średni wynik osiągnięty przez zdających w tym kryterium – 79%.

Zadaniem zdającego było napisanie e-maila do koleżanki z Francji, by podzielić się z nią informacjami na temat niemiłego zdarzenia, jakim było spóźnienie się na spotkanie z kolegami, czego konsekwencją była nieobecność na wspólnym wyjeździe.

W dalszej części polecenia znajduje się wskazówka dla zdających, w jaki sposób mają być przekazane informacje: „***Rozwiń*** *swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów…"*. Zastosowanie się do niej jest szansą na uzyskanie maksymalnej liczby punktów w kryterium treści.

Przyjrzyjmy się jednej z prac tegorocznych maturzystów pod tym kątem.

Praca 1.

Salut Pauline,

Je voudrais te raconter ce qui m'est arrivé !

Je devais aller à la mer. Je suis
arrivé en retard à notre rendez-vous et
mes amis sont partis sans moi. Je suis
sorti hop tard de la maison. J'étais
furieux. Avant le prochaine départ je
sortirai deux heures avant.
Et toi qu'est ce que tu va faire pendant
le long weekend?
Bisses

Zwięzłość w wypowiedzi nie jest, sama w sobie, uchybieniem, ale w tym wypadku zdający nie zastosował się do polecenia: ***Rozwiń*** *swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów.* Autor tego e-maila zrealizował wszystkie punkty polecenia, ale swoją przygodę opisał w sposób bardzo zdawkowy. Podał niewiele szczegółów, ograniczył się w swojej wypowiedzi do minimum.

A przecież w ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi, a następnie, ile z tych podpunktów rozwinął. Zgodnie z poniższą tabelą zdający w Pracy 1. odniósł się do czterech podpunktów, ale żadnego z nich nie rozwinął. Dlatego też otrzymuje tylko 2 punkty za treść.

Do ilu podpunktów zdający się odniósł?	Ile podpunktów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	4 p.	4 p.	3 p.	2 p.	2 p.
3		3 p.	3 p.	2 p.	1 p.
2			2 p.	1 p.	1 p.
1				1 p.	0 p.
0					0 p.

Możliwości rozwinięcia wypowiedzi pisemnej jest kilka:

- ❖ zdający rozwija dany podpunkt polecenia, jeśli odnosi się do niego w sposób bardziej szczegółowy, to znaczy podaje przynajmniej trzy komunikatywne, minimalne odniesienia

W powyższej pracy zdający mógł podać dodatkowe informacje na temat planowanego wyjazdu (1. podpunkt polecenia):

- w jakim celu? – *pour bronzer, pour me reposer, pour rencontrer nos copains...*
- z jakiego powodu? – *parce que les examens sont terminés, car on était fatigués...*
- kiedy? – *hier, la semaine dernière, samedi...*
- skąd? – *de la gare Dworzec Centralny, nous devions nous rencontrer à l'aéroport...*
- z kim? – *avec mes copains de classe…*
- w jakim terminie, na jak długo? – *du 7 au 10 juin, lundi, pour ce weekend, pour trois jours, pour passer une semaine*
- jakim środkiem transportu? – *en train, en avion, à vélo, en voiture*

❖ zdający podaje jedno lub dwa bardziej rozbudowane, komunikatywne odniesienia

W Pracy 1. zdający opisał co prawda swoje emocje *j'étais furieux*, używając jednego przymiotnika, ale mógł spróbować rozwinąć podpunkt, opisując działania z nimi związane. Złość jest intensywną, ale raczej krótkotrwałą reakcją emocjonalną, która ma swoje dobre i złe strony. Może powodować przypływ energii do podjęcia dynamicznego działania, do poradzenia sobie z niekorzystną sytuacją. Zdający mógł wbogacić swoją wypowiedź, pisząc, np.
J'étais furieux, je courais et je les cherchais partout à la gare. LUB
J'étais furieux, mais je me suis vite calmé et j'ai réfléchi à ce que je devais faire.

Negatywną stroną złości jest między innymi powodowanie przez nią zachowań destrukcyjnych. I tak, zdający, który był zły na siebie lub na kolegów, mógł rozwinąć myśl w następujący sposób:
J'étais furieux car je voulais tellement y aller que j'ai donné un coup de pied à la valise. LUB
J'étais furieux, j'ai jeté mon sac à dos par terre et j'ai crié.

Realizując 4. podpunkt polecenia zdający przedstawia swój pomysł na uniknięcie spóźnienia w przyszłości, *Avant le prochain départ, je sortirai deux heures avant.* Aby rozwinąć swoją wypowiedź mógł wzbogacić napisaną przez siebie informację o dodatkowe szczegóły, np.
Avant le prochain départ, je sortirai deux heures avant pour être à la gare à l'heure et ne pas rater le train.
Mógł też zasugerować inny sposób uniknięcia spóźnienia, np.
Avant le prochain départ, je sortirai deux heures avant ou je prendrai un taxi qui me déposera devant la gare.

❖ zdający rozwija dany podpunkt polecenia, jeśli realizuje podpunkt polecenia przy pomocy co najmniej trzech słów/wyrażeń odnoszących się do różnych aspektów

Rozwijając w ten sposób trzeci podpunkt polecenia zdający powinien zwrócić uwagę na to by użyte przez niego słowa lub wyrażenia nie były synonimiczne, np. *J'étais furieux, irrité et énervé.* (wymienione przymiotniki to tylko różne odcienie złości, a więc tylko jeden aspekt). Typowe zachowania emocjonalne w sytuacji, kiedy coś nas niemile zaskakuje to smutek, rozczarowanie, przygnębienie, rozgoryczenie, czasami stres, ból, bezradność czy niepokój, a więc inne emocje niż złość. Zakładamy, że odjazd kolegów był dla zdającego nieprzyjemnym zaskoczeniem, ale równie dobrze zdający mógł ucieszyć się z takiego obrotu sprawy, bo nie miał ochoty na ten wyjazd z różnych powodów i mógł napisać, np. *J'étais content, soulagé, tout simplement au septième ciel.* Takie rozwinięcie podpunktu również byłoby uznane za odpowiednie.

Tym niemniej, rozwijając ten podpunkt, zdający musiał uważać, aby jego uczucia nie wykluczały się wzajemnie, np. *J'étais furieux et tranquille.* LUB *J'étais triste et content.* Taka realizacja podpunktu polecenia jest bowiem traktowana jako jedno odniesienie.

❖ Jeżeli podpunkt polecenia składa się z dwóch członów, jak na przykład „wspomnij o swoim spóźnieniu na miejsce spotkania oraz wyjaśnij jego przyczynę" należy odnieść się do każdego członu i rozwinąć przynajmniej jeden z nich.

W Pracy 1. zdający odniósł się do obu członów polecenia, ale żadnego nie przedstawił bardziej szczegółowo. A przecież nietrudno wymyślić przyczynę spóźnienia i rozbudować swoją wypowiedź, np.:
Je suis sorti trop tard de la maison

- *et j'ai raté mon bus.*
- *mon bus est parti et j'ai longtemps attendu le suivant.*
- *en plus, il y avait un accident sur la route.*
- *et il y avait en plus un embouteillage.*
- *et en plus l'ascenseur était en panne.*
- *car je suis revenu pour prendre mon portable.*
- *car je ne pouvais pas trouver mes clés.*

Ta sama praca wzbogacona dodatkowymi informacjami mogłaby wyglądać tak:

Salut Pauline,
Je voudrais te raconter ce qui m'est arrivé !
Je devais aller à la mer ***en train pour ce weekend.***
Je suis arrivé en retard à notre rendez-vous et mes amis sont partis sans moi. Je suis sorti trop tard de la maison et ***j'ai perdu 15 minutes dans un embouteillage.***
J'étais furieux, ***j'avais envie de crier mais j'ai seulement jeté mon sac de voyage par terre.***
Avant le prochaine depart je sortirai deux heures avant ***ou je préparerai toutes mes affaires un jour avant.***
Et toi qu'est ce que tu va faire pendant le long weekend ?

Autor Pracy 1. zapomniał również, że długość jego wypowiedzi powinna wynosić od 80 do 130 słów. Jego praca liczy jedynie 53 słowa. Jeżeli wypowiedź zawiera 60 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. Tak więc zamiast 10 punktów, zdający otrzymuje tylko 2 punkty za całość wypowiedzi.

Przykładem właściwego rozwinięcia poszczególnych podpunktów polecenia jest następująca praca:

Praca 2.

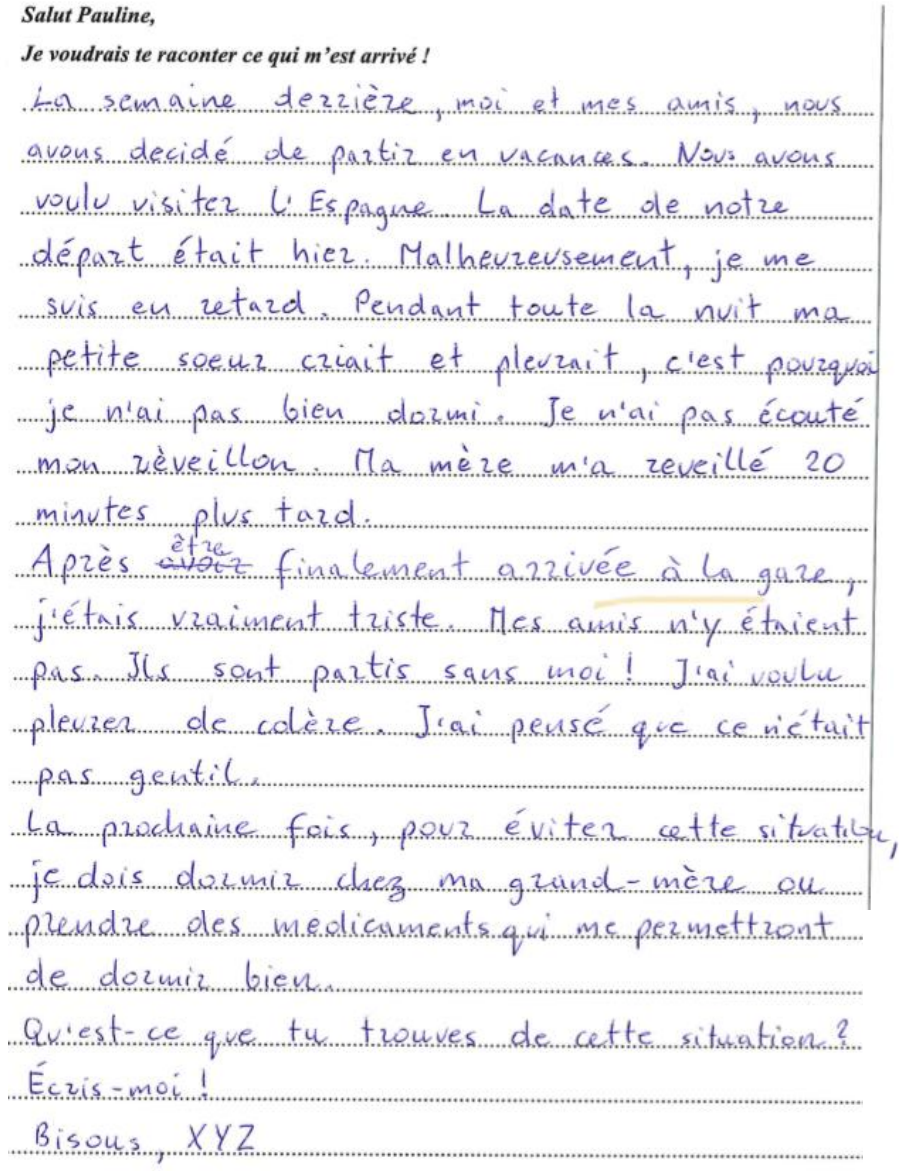

Salut Pauline,

Je voudrais te raconter ce qui m'est arrivé !

La semaine dezzière, moi et mes amis, nous avons decidé de partir en vacances. Nous avons voulu visiter L' Espagne. La date de notre départ était hier. Malheureusement, je me suis en retard. Pendant toute la nuit ma petite soeur criait et pleurait, c'est pourquoi je n'ai pas bien dormi. Je n'ai pas écouté mon rèveillon. Ma mère m'a reveillé 20 minutes plus tard.

Après ~~avoir~~ être finalement arrivée à la gare, j'étais vraiment triste. Mes amis n'y étaient pas. Ils sont partis sans moi ! J'ai voulu pleurer de colère. J'ai pensé que ce n'était pas gentil.

La prochaine fois, pour éviter cette situation, je dois dormir chez ma grand-mère ou prendre des medicaments qui me permettront de dormir bien.

Qu'est-ce que tu trouves de cette situation ?

Écris-moi !

Bisous, XYZ

W swojej wypowiedzi, zdający rozwinął pierwszy podpunkt polecenia, podając cel wyjazdu grupy: *Espagne*, termin wyjazdu: *hier* oraz precyzując, kiedy została podjęta decyzja o wyjeździe: *la semaine dernière, moi et mes amis, nous avons décidé de partir en vacances*. Realizując drugi podpunkt polecenia wspomina o swoim spóźnieniu i uzasadnia je nieprzespaną nocą, podając powód takiej sytuacji. W trzecim podpunkcie zdający opisuje swoje emocje po przyjeździe na miejsce zbiórki: *j'étais vraiment triste, j'ai voulu pleurer de colère* oraz precyzuje, że emocje te były związane z faktem, że koledzy odjechali bez niego. Na koniec, zdający wyjaśnia, co planuje zrobić, aby uniknąć podobnej sytuacji w przyszłości. Podaje dwie możliwości, z których drugą rozbudowuje o dodatkową informację. Pierwsza to: *je dois dormir chez ma grand-mère*, druga: *prendre des medicaments qui me permettront de dormir bien*. Zgodnie z tabelą zdający odniósł się do 4 podpunktów polecenia i każdy z nich rozwinął. Dlatego też otrzymuje 4 punkty za treść.

Na co należy więc zwrócić szczególną uwagę, aby uzyskać maksymalną liczbę punktów w zadaniu 10. w kryterium treści?

- Zdający powinien uważnie i, jeśli to konieczne, kilkakrotnie przeczytać polecenie. W ten sposób upewni się, kto jest adresatem maila, wybierze poprawną formę grzecznościową zwracania się do niego (forma *tu/vous*), i przekaże informacje zgodne z treścią zadania.
- Równie istotną kwestią jest rozwinięcie minimalnej informacji o dodatkowe szczegóły, które sprawiają, że jest ona wyczerpująca i, że egzaminator, czytając ją, czuje się w pełni poinformowany.
- Przy realizacji dwuczłonowych podpunktów polecenia, zdający powinien upewnić się, że w treści wypowiedzi zawarł odniesienie się do obu członów podpunktu i, że jedno z tych odniesień potraktował szerzej.
- W rozwijaniu informacji niewątpliwie odgrywa znaczną rolę znajomość zróżnicowanych słów i struktur gramatycznych. Warto, zatem, poprzez odpowiednie ćwiczenia, wzbogacać i utrwalać słownictwo.
- Wskazane byłyby również ćwiczenia rozwijające umiejętność uzupełniania prostych informacji o nowe elementy, które doprecyzują lub urozmaicą wypowiedź.
- Podczas lekcji, warto wprowadzić ćwiczenia mające na celu przeformułowanie danego tekstu, posługując się innymi środkami językowymi, stosując synonimy, dodając do tekstu okoliczności i uzasadnienia danych wydarzeń. W ten sposób nie tylko poszerzamy zasób leksykalny uczniów, ale również powodujemy, że czują się oni pewniej w swoich wypowiedziach.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka francuskiego pozwala na sformułowanie następujących rad dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach:

- Ponieważ bardzo często odpowiedzi udzielane są w oparciu o pojedyncze słowa powtarzające się w tekstach oraz w zadaniu, istotne jest zwracanie uwagi uczniów na kontekst, w jakim poszczególne słowa się pojawiają oraz powiązanie ich z opcjami odpowiedzi w zadaniu. Wykonanie zadania z podręcznika nie powinno polegać jedynie na sprawdzeniu rozwiązań poprzez odczytywanie poprawnych odpowiedzi. Dobrą praktyką jest wymaganie od uczniów, aby potrafili uzasadnić zarówno wybór opcji właściwej, jak i powody odrzucenia opcji niepoprawnej. Dzięki temu, na egzaminie, będą wybierać odpowiedzi bardziej świadomie.
- Nieznajomość odpowiednich struktur leksykalno-gramatycznych przez maturzystów lub ograniczony zasób słownictwa mogą wpływać nie tylko na wynik osiągany w zadaniach sprawdzających umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych, które jak co roku wypadły najsłabiej, ale bardzo często powoduje zaburzenie komunikacji, a tym samym uzyskanie mniejszej liczby punktów za przekazanie informacji w wypowiedzi pisemnej (np. na skutek użycia niewłaściwego czasu gramatycznego lub słowa). Ponadto, bardzo często powoduje to błędne rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie słuchanych oraz pisanych tekstów, ponieważ brak znajomości struktur leksykalno-gramatycznych lub słownictwa znacznie utrudnia a nawet uniemożliwia zrozumienie fragmentów tekstu kluczowych do rozwiązania zadania.
- W celu poprawienia wyników zdających w zadaniu 10., wskazane byłoby rozwijanie umiejętności pisania wypowiedzi poprzez dodatkowe ćwiczenia syntaktyczne polegające na kształtowaniu umiejętności konstruowania zdania tak, aby najtrafniej wyrażało ono pożądaną myśl, ćwiczenia słownikowo-frazeologiczne: słowotwórstwo oraz stosowanie wyrazów o znaczeniu przeciwnym i wyrazów bliskoznacznych.
- Ćwicząc z uczniami pisanie wypowiedzi można im zasugerować i utrwalić następujące nawyki:
  - ✓ unikanie w wypowiedzi wyrażeń często występujących, banalnych, np. *c'est un problème très intéressant, la santé / l'argent / l'amitié, c'est très important pour chacun de nous*
  - ✓ zastępowanie wyrazów powszechnie stosowanych lub potocznych ich ciekawymi synonimami, np. *attirant / attractif / tentant* zamiast *agréable*
  - ✓ używanie urozmaiconego słownictwa oraz różnorodnych struktur gramatycznych i składniowych, np. *jeter l'argent par les fenêtres* zamiast *être très dépensier, avoir le cœur sur la main* zamiast *être généreux*
  - ✓ unikanie szablonów i kalek językowych z języka polskiego, np. użycie słowa *dirigeant* (zarządzający) zamiast *chef d'orchestre* (dyrygent) lub *gymnase* (sala gimnastyczna, szkolny obiekt sportowy) zamiast *collège* (gimnazjum)
  - ✓ świadome rezygnowanie ze słów transparentnych, np. *super, génial*
  - ✓ stosowanie idiomów języka francuskiego np. *broyer du noir (être déprimé, triste), se mettre sur son 31 (mettre ses plus beaux habits)*
  - ✓ unikanie anglicyzmów, np. używanie francuskiego wyrażenia *d'accord* zamiast angielskiego *ok, affaires* zamiast *business.*